

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

70. An religiosi executores testamentorum teneantur reddere rationem coram Episcopo? Et an ab eo puniri possint, si forte delinquerint, vel debeant puniri à suo Prælato, non tanquam suo Præ sed ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76413)

RESOL. LXX.

An Religiosi Executores testamentorum teneantur reddere rationem coram Episcopo?

Et an ab eo puniri possint, si forte deliquerint, vel debeant puniri à suo Prelato, non tanquam suo Prelato, sed tanquam loci Ordinario? Ex p. 8. tr. 5. Ref. 36.

§. 1. **R**espondeo cum Layman. l. 3. tract. 5. c. 9. n. 4. quod si Religiosi claustrales testamenti executores fuerint, rationem reddere debent locorum Ordinariis, à quibus etiam puniri poterunt, si in executionis officio deliquisse reperiantur, quamuis aliquin à iurisdictione illorum exempti sint. Ita habetur in *cl. Clement. unica de testam.* Et ita docet etiam *Lezana in Sum. Tom. 4. vers. Testamentum, num. 4. disp. 4. dub. 13. §. 6. num. 4.*

2. Sed hoc dubium habet *VVadingus tract. de contract. vbi sic ait.* An quando Religiosi exempti sunt executores, teneantur Episcopo rationem reddere, & puniri possint, si forte deliquerint?

3. Respondeo generatim loquendo ita dicendum, cum sic statuatur in *Clementina unic. de testam.* Sed primum limitandum id ex glossa, vt intelligatur de Religiosis claustralibus: qui enim extra claustra legitime degunt, cum, vt *supra* dictum est, non indigeant licentia Superioris, non videntur hoc decreto comprehendendi, cum nominentur illi soli, quibus opus est licentia ad hoc munus suscipiendum; cum ergo isti non indigeant, non videntur obligati ad rationes reddendas Ordinario. *Secundo*, si Abbas claustralis habeat iura Ordinarij, non tenetur aliter rationes reddere, quam solet Episcopus, quando ipse exequitur, quia in *Clement. ch.* non dicitur, Religiosos debere Episcopo reddere rationem, sed locorum Ordinariis atque hic est Ordinarius, vt suppono, & cum alia possit, quæ sunt iurisdictionis Episcopalis, cur hoc etiam non possit: quod etiam probabiliter extenditur ad Religiosum claustralem, qui habet ab Abbate tali licentiam exequendi; talis enim rationem redd. t. Abbati, non tanquam suo Prelato Religioso, sed tanquam loci Ordinario, præsertim si testator fuerit subiectus ipsi, tanquam Ordinario. Et hæc omnia *VVadingus*, quæ secundum eius mentem dicta esse volo.

Sup in ref. quæ hic est it. per totum, & figuranter §. Omnis. & §. vlt.

RESOL. LXXI.

An hodie Religiosi, qui habent specialem, & plenam exemptionem, vt sunt Mendicantes, includantur in citata Clementina, ita vt ipsi teneantur, vt Executores reddere rationem Episcopis possintque ab his, si in hoc deliquerint puniri? Ex p. 8. tr. 5. Ref. 37.

§. 1. **A**ffirmatiuè responderi Peirinus *de Prelato* q. 3. c. 5. n. 23. vbi docet omnes Regulares, siue Mendicantes, siue non, teneri, vt executores testamentorum, rationem reddere dictæ executionis Ordinariis, possintque ab his, si in hoc deliquerint, puniri. Et hæc etiam sententiam tenent Doctores, quos citat, & sequitur *Sanchez in Sum. tom. 2. lib. 6. c. 11. n. 22.* quibus adde *Palaam. tom. 3. tract. 16. disp. 4. puell. 13. §. 1. n. 7.* vbi sic ait, Tenetur tamen Religiosus, etiam si exemptus sit, coram Ordinario rationem suæ executionis reddere, ipsæque Ordinarius obligatus est eam exigere, quia ita canetur in *dicta Clementina unica, de testam.* Et licet, *Man. Rodriguez tom. 3. q. regul. q. 70. art. vlt.* cum *Richard.* affirmet hoc esse intelligendum de Religiosis solam communem exemptionem habentibus, qui ratione contractus vel delicti coram Ordinario conueniri possunt, iuxta *cap. 1. de Priuileg.*

in 6. non autem de Religiosis ita plenè exemptis, vt ob illas causas coram Ordinario non conueniantur, quales sunt modò omnes Mendicantes, & eorum priuilegijs gaudentes, tenendum nihilominus est, omnes Religiosos cuiuscumque exemptionis sint, in hæc parte Ordinarijs subiecti, nisi expressum priuilegium habeant, quo dictæ *Clement.* derogetur, quia *Clementina* absolūtè loquitur, & absque vlla distinctione, Ita *Palau.*

2. Sed his non obstantibus, non desunt Doctores contrarium asserentes, quos hic per extensum apponam *Rodriguez in Sum. tom. 2. c. 156. n. 8.* [El Religioso testamentario aunque sea exempto, o Prelado tiene obligacion de dar cuenta al Ordinario de como se vuo en su ministerio, segun derecho, el Ordinario esta obligado à pedirselo, lo qual se entendiendo, segun *Richard.* saluo en los Regulares, los quales, segun sus priuilegios, no pueden ser compellidos delante del Ordinario, por razon del delicto de contracto, como son todos los Mendicantes. Y esta opinion tiene *Syluestro.*] Ita ille ait, adde *VVadingum tr. de contract. d. 4. d. 13. §. 6. n. 5.* vbi sic ait, Dubitant circa *Clement. cit.* an hodie Religiosi, qui habent specialem & plenam exemptionem à foro Episcopi, teneantur ad rationes, *Sanchez l. 6. de precept. c. 11.* obligari teneri, *Ancharanus* videtur idem sentire, in *dicta Clement.* Communior omnium sententia est, non teneri. Hanc sequuntur Doctores ex omni Ordine Mendicantium, *Sylu. verb. ref. 2. q. 1. Armilla executor, q. 14. Eman. Rodriguez tom. 3. q. 70. art. vlt.* *Molina de Inst. disp. 247.* & plures alij, docent enim exemptos in illa *Clement.* intelligi illos, qui habent generalem exemptionem, qua non obstante possunt conueniri coram Ordinariis, ratione delicti, vel contractus non verò illos qui habent specialem, & omnimodam, propter quam quando in claustris viuunt, non possunt conueniri coram Episcopo, vel ratione delicti, vel contractus, & dubitari non potest, quin post *Clementem V.* conditorem istius Canonis, amplissima priuilegia exemptionum sint data Mendicantibus. Ita *VVadingus*, & præter *Molinam*, & alios ab *VVadingo* citatos, tenet hæc sententiam in fauorem Mendicantium, *Fagandez de contr. lib. 6. cap. 5. numer. 5.* & nouissime *Carp. de exec. testam. lib. 1. cap. 5. numer. 42.* sic asserit, Religiosus executor, seu Commissarius exemptus, tenetur rationem reddere susceptæ executionis, & commissiois Ordinario, in qua si deliquerit ab eo puniri poterit. Ita sancitum stat in *dicta Clement. unica de testam. vbi glossa verb. reddere, & ibi Panormitanus numero tertio, vers. ratio ista, Cardinalis à num. 11. & alij. Imol. num. 2. & 16. Pater Molina disp. dicta. 247. numer. 21.* qui indistinctè id constituunt. Circa quod aduertendum est, quòd *Richardus in 4. dist. 45. question. 2. art. 5.* verum id intelligit in Religiosis habentibus exemptionem communem, qui tamen conueniri possunt ratione contractus, delicti, seu rei, vt *cap. 1. de priuilegijs, lib. 6.* secus in his, qui in prædictis casibus conueniri nequeunt; tales enim nec ab Ordinario puniri, nec ei rationem reddere tenentur: sequuntur *Angel. Clauasius in Summa verb. executor, numer. 20. Syluester vers. Testamentum 2. numer. 2. versic. quartum, Emanuel Rodriguez dicta q. 70. art. 5. Pater Vega in Summa cap. 114. casu 5. vbi refert Tabien. verb. executor, n. 15. Armillam eodem verbo, num. 14.* Hi enim, præsertim *Rodriguez, versic. & huiusmodi*, tradunt, [quòd omnes Mendicantes, & qui eorum priuilegijs gaudent, nec puniuntur, nec conueniuntur ab Ordinario. Hæc omnia *Carpus*, qui postea in *lib. 4. cap. 2. numer. 9.* idem etiam docet.

3. Sed audiamus *Molfesum in Summa tom. 2. tit. 14. cap. 11. num. 29.* Quando Religiosi sunt executor